

Rahvusvaheline Künoloogiline Föderatsioon (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgique), tel ++32.71.59.12.38, fax ++32.71.59.22.29, e-mail info@fci.be

ÜLDISED EESKIRJAD

OSALEMAKS SÕNAKUULELIKKUSE

KATSETEL JA VÕISTLUSTEL

RAHVUSVAHELISES KLASSIS

(C.A.C.I.OB)

Kehtivad 1.1.2011-31.12.2015

SISUKORD

I	Osalemist, võistluste juhtimist ja hindamist puudutavad eeskirjad	lk 2
II	Võistluste korraldamine ja varustus	lk 5
III	Autasud	lk 6
IV	Võtted ja koefitsiendid	lk 7
V	Üldised sooritus- ja hindamisjuhised	lk 7
VI	Rahvusvahelise sõnakuulelikkuse klassi võtted	lk 11
VII	FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistluste korraldamine ja hindamine	lk 25

Sõnakuulelikkuse (SK) koolituse eesmärk on õpetada koerale koostöötahet ja kontrollitud käitumist. Erilist tähelepanu pööratakse koera ja koerajuhi vahelisele kontaktile ja koera valmisolekule kuuletuda ka koerajuhist eemal viibides. Koera ja koerajuhi koostöö peab moodustama hea üldmulje.

Rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlustel järgitakse neid eeskirju, sooritus- ja hindamisjuhiseid.

Rahvuslikel sõnakuulelikkusevõistlustel EVÕI klassis kasutatakse rahvuslikke eeskirju ja võistlusjuhendeid ning neid sooritus- ja hindamisjuhendeid (IV- V-VI).

I OSALEMIST, VÕISTLUSTE JUHTIMIST JA HINDAMIST PUUDUTAVAD EESKIRJAD

1. Osavõtuõigus rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlustel

Rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlustel või Euroopa- või Maailmameistrivõistlustel osalemiseks peavad koerad olema vähemalt 15 kuu vanused ja registreeritud FCI poolt tunnustatud koeraregistris või eriregistris. AKC:i, KC:i või CKC:i registris olevad koerad võivad võistelda, kuid neile ei anta CACIOB:i.

Iga riik võib otsustada, millistel tingimustel võib koer osaleda sõnakuulelikkuse rahvusvahelises klassis. Võistluspaaril peab siiski olema vähemalt üleminekuõigus oma riigi eelviimasest kõrgeimast klassist.

Näitusega üheaegselt toimival sõnakuulelikkusevõistlusel ei pea koer osalema näitusel.

Koerad, kellel on nakkushaigus, kidakärssussid, sügelislestad või muud parasiidid, või koerad, kes on agressiivsed, pimedad või kurdid, ei tohi osaleda rahvusvahelistel sõnakuulelikkusevõistlustel.

Koerad, kellel on kupeeritud saba või kõrvad võivad osaleda võistlustel, kui koera kodumaal on kupeerimine legaalne ning võistlusi korraldava maa õigusaktid seda lubavad.

Emased koerad võivad innaajal osaleda võistlustel, kuid nad peavad võistlema viimastena. Jooksuajaga emased tuleb hoida võistluspaigast eemal, kuni teised koerad on oma sooritused lõpetanud.

Osaleda ei tohi emased koerad, kellel on võistluspäevaks alla kaheksa nädala vanused kutsikad, või kui väljaarvutatud poegimiseni on jäänud vähem kui neli nädalat.

Vajaduse korral tuleb kohtunikul kontrollida koeri väljaspool ringi enne võistluste algust. Oma riigi rahvuslikes eeskirjades võib nõuda, et kõiki koeri kontrollitakse.

2. Rahvusvaheliste sõnakuulelikkuse võistluste hindamisõigus

Sõnakuulelikkuse kohtunike pädevuse kinnitab iga riigi kennelliit.

Kohtuniku sobimatus seoses võimaliku erapoolikusega

Kohtunikel ei ole lubatud hinnata koerajuhte, kes on nende pereliikmed, ega koeri, kes kuuluvad kohtunikule endale, kohtuniku pereliikmetele või sugulastele, so lastele, vanematele, vanavanematele, lastelastele, vendadele, õdedele või abielu kaudu sugulussidemetes olevatele inimestele. Samuti ei tohi kohtunik hinnata võistlust, kus osaleb kohtunikuga ühes leibkonnas elav koerajuht.

Võistlustel (katsetel) ei tohi osaleda koerad, kes on hindava kohtuniku kasvatatud või on olnud hindava kohtuniku väljaõppel või elanud hindava kohtunikuga ühe katuse all võistlusele eelneva ühe aasta jooksul.

Maailmajao- ja Maailmameistrivõistlustele on soovitatav kutsuda teine kohtunik juhuks, kui plaanitav kohtunik eelnimetatud põhjustel ei saa hinnata. Maailmajao- ja Maailmameistrivõistlustel osalemine on tavaliselt kordumatu võimalus ning seetõttu tuleks osalejaid igati toetada.

3. Vastutav liikumisjuht

Võistlustele (katsetele) määratakse vastutav liikumisjuht, kellel on vastav kvalifikatsioon. Kui võistlustel osaleb võistlejaid välismaalt, siis peab liikumisjuht suutma juhtida võtteid inglise keeles või mõnes muus ühiselt kokkulepitud keeles.

Kui võtete hindamine on jaotatud kahe või enama kohtuniku vahel, peab liikumisjuhte olema vastavalt kohtunike arvule nii, et igas ringis on vähemalt üks liikumisjuht.

4. Võistluse juhtimine

Sõnakuulelikkuse võistlusi juhivad peakohtunik ja vastutav liikumisjuht. Kui võistlustel on mitu kohtunikku, määratakse üks kohtunik võistluste peakohtunikuks ja tema tegutseb kohtunike juhatajana.

Kui võistluste ajal ilmneb midagi sellist, mida ei ole käesolevates eeskirjades ja juhendites käsitletud, on peakohtuniku (või kohtunikel peakohtuniku juhtimisel) otsustada, kuidas olukorda käsitleda või hinnata.

5. Koerajuhi kohustused ja koera varustus

Koerajuhi kohustused võistlejana algavad siis, kui ta saabub võistluspaika ja lõpevad pärast lõputseremooniat. Koerajuht peab järgima reegleid ja etteantud juhiseid. Koerajuhilt eeldatakse korrektset käitumist ja sobilikku riietust.

Kui koerajuht ei täida eeskirju või käitub muul viisil kohatult, võib kohtunik ta võistlustelt eemaldada. Kohtuniku otsus on lõplik ning võistlejal pole õigust kohtuniku otsust vaidlustada.

Koerajuht peab võistluspaika saabuma vähemalt 30 minutit enne võistluste algust.

Koera karistamine on keelatud.

Lubatud on ainult tavalised kaelarihmad. Ogadega-, elektrikaelarihmad ja muud sunniks kasutatavad esemed ning mõjutused, näiteks suukorv, on keelatud kogu võistluste ajal.

Soorituse ajal on koertel keelatud kanda tekke, mantleid, veste, susse jms.

Koerajuht peab hoidma koera vasakul pool võtete ajal ja võtete vahelisel ajal. Kui koerajuhil on füüsiline puue või piiratud liikumine, võib koerajuht hoida koera paremal pool võtete ajal ja võtete vahelisel ajal. Koerajuht või võistkonna kapten peab sellest siiski teatama peakohtunikule enne võistluste algust. Teavitama peab kõiki koera sooritust hindavaid kohtunikke ja selle mõju hindamisele tuleb eelnevalt kokku leppida.

Erikorraldus peab olema õigustatud ja sellega võib nõustuda, kui see ei mõju häirivalt teistele koertele ja võistlejatele. Kui koerajuht kasutab näiteks ratastooli, paigutatakse ta võtetes 1 ja 2 rivi äärel nii, et ta ei pea liikuma ratastooliga muud moodi, kui üksnes oma koerast mööda; teisisõnu on koerajuht paigutatud rivis esimeseks.

6. Koera käitumine /diskvalifitseerimine

Kui koer ükskõik millises võistluste etapis (soorituse ajal või enne või pärast sooritust) hammustab, üritab hammustada, ründab või üritab rünnata inimesi või teisi koeri, siis koer diskvalifitseeritakse. Koer kaotab kõik saadud punktid, seda ka juhul, kui koer on sooritanud kõik võtted. Kahepäevastel võistlustel kehtib diskvalifitseerimine ka järgmisel päeval, seega koer ei tohi võistelda ka teisel päeval. Võistluse diskvalifitseerimise kohta tehakse märge koera võistlusraamatusse ja sellekohane teade saadetakse selle riigi kennelliitu, mida koer esindab, ning võistlusi korraldava riigi kennelliidule.

7. Muud sätted

Koerajuht ei tohi koera viia võistluste jaoks ettevalmistamisel olevale või valmisolevale väljakule ilma volitatud isiku (kohtuniku või vastutava liikumisjuhi) loata.

Rühmavõtetes (1 ja 2) on vähemalt kolm ja kõige rohkem kuus koera. Kui võistlustel osalevate koerte arv ei ole kuuega jagatav, võib kahes rühmas olla seitse koera.

II VÕISTLUSTE KORRALDAMINE JA VARUSTUS

Võtete järjekord, võistlejate arv, võistlusväljaku suurus ja vajalik varustus

1. Võtete järjekord

FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistluste ning rahvusvaheliste sõnakuulelikkuse võistluste kohtunikul (peakohtunikul) on õigus korraldajaga kokku leppides määrata võtete järjekord ning jagada võtted rühmadesse. Võtete järjekord on kõikidele võistlejatele ühesugune.

2. Võistlejate arv

Soovituslik on, et kohtunik ei hindaks rohkem kui umbes neli koera tunnis ja 25 koera päevas. Kui kohtunikke on rohkem, hindab iga kohtunik erinevate koerte samu võtteid.

3. Võistlusväljaku suurus

Väljaku suurus sisetingimustes on vähemalt 20m x 30m. Kui võistlus toimub välitingimustes, on soovituslik väljaku suurus vähemalt 25m x 40m. Võimalusel võiks väljak olla suurem. Kui võtted toimuvad kahel või enamal väljakul, siis vähem ruumi vajavad võtted võib sooritada väiksemal väljakul. Väljaku piirjooned tuleb selgelt märgistada. Kohtunik otsustab, kas väljak on sobilik. Käesolevad suurused on ligikaudsed.

4. Varustus

Korraldaja hoolitseb selle eest, et võistluste eeskirjad ja -juhendid oleksid võistluspaigas saadaval.

Võistlustel kasutatakse laudadest kokkupandavat umbes 1m laiust hüppetõket, mille kõrgust saab reguleerida 10cm kaupa umbes 10cm kõrguselt 70cm kõrguseni. Tõke ei tohi olla külgtiibadega nagu agility's. Vaata võtte 8 joonist.

Korraldajad peavad tagama piisavalt märke ja koonuseid tähistamiseks vajadusel võtete algus- ja lõpukohad, samuti sooritus- ja pöördekohad jne. Märgid ja koonused peavad olema hästi nähtavad ja otstarbekohaste suurusetega. Näiteks ruudu (võtte 6) nurgad peavad olema tähistatud umbes 15cm kõrguste koonustega, kuid peatumiskohas võib kasutada väiksemat koonust või märki.

Punktide näitamiseks peab olema tagatud hindamiskaartide olemasolu.

Kohtunikule tuleb tagada kollane kaart hoiatuse tegemiseks ja punane kaart võistlussoorituse diskvalifitseerimise näitamiseks.

Sobivad toomisesemed:

- Puidust hantlid, kolm erineva suuruse/kaaluga sarja, mis sobivad erineva suurusega koeratõugudele. Igas suuruse-/kaalusarjas on kolm ühe suuruse ja kaaluga hantlit.

Kasutusel olevad hantlid peavad kaalu ja suuruse suhtes vastama koera tõule (väike/keskmine/suur). Raskeim ja suurim ese on kaaluga umbes 450g (võte 7).

- Metallist hantlid, kolme erineva suurusega, suurim hantel umbes 200g raskune. Kasutusel olevad metallhantlid peavad kaalu ja suuruse suhtes vastama koera tõule ja suurusele (väike/keskmine/suur). Koerajuht võib siiski valida sobiva suurusega hantli (võte 8).
- Puidust äratundmisesemed, suurusega umbes 2cm x 2cm x 10cm. Tagada tuleb kuuest esemest koosnev komplekt korrutades osalevate koerte arvuga (võte 9).

III AUTASUD

Sõnakuulelikkuse võistluse lintidel ja rosettidel on soovitatav kasutada värvusi must-punane-kollane. Igale järgu saanud koerale tuleb anda must-punane-kollane pael.

Esimese järgu saanud koerale antakse punane lint	256 - 320 punkti	80% võrratu
Teise järgu saanud koerale antakse sinine lint	224 - alla 256 punkti	70 % väga hea
Kolmanda järgu saanud koerale antakse kollane lint	192 - alla 224 punkti	60 % hea

Teist värvi linte võib kasutada vastavalt võistlusi korraldava riigi traditsioonidele.

Parimale I järgu saanud koerale antakse must-punane-kollane rosett.

Kui kaks või enam koera saab sama arvu punkte ja soovitakse selgitada lõplik paremusjärjestus, siis võtete 3, 5, ja 6 punktid liidetakse kokku. Kui ka nende punktide summa on ühesugune, lähevad kõik kolm võtet kordamisele.

Igale koerale, kes saavutab rahvusvahelise sõnakuulelikkuse tšempioni tiitli, tuleb anda auhind või rosett. Värvidest võiks kasutada sõnakuulelikkuse värve (must-punane-kollane) ja auhinnal/rosetil peaks olema tekst "Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse tšempion". Rosetil võib lisaks kasutada traditsioonilisi tšempioni tiitli värve, st punast ja rohelist (näiteks roseti põhiring ehk välimine ring ja linnid on rohelised ning sisemine ring sõnakuulelikkuse värvides, st must-punane-kollane).

Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse sertifikaat CACIOB

Parimale I järgu saanud koerale (isastel peab olema kaks munandit) antakse CACIOB, ja teisele parimale (sama piiranguga) reserv-CACIOB. FCI CACIOB:i vastuvõtmiseks peab koer olema registreeritud FCI poolt tunnustatud kennelorganisatsioonis või lepingupartneri koeraregistris.

Nii CACIOB:i kui ka reserv-CACIOB:i saanud koerale antakse auhind või rosett. Värvidest võiks kasutada sõnakuulelikkuse värve (must-punane-kollane) ja samuti peaks sisalduma CACIOB:i värv (valge) või reserv-CACIOB:i värv (oranž) (näiteks roseti põhiring ehk välimine ring ja linnid valged/oranžid ning sisemine ring sõnakuulelikkuse värvides, st must-punane-kollane). Auhinnal/rosetil peab peal olema tekst CACIOB või reserv-CACIOB.

Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse tšempion

Rahvusvahelise sõnakuulelikkuse tšempionitiitli saamiseks peab koer saama kaks CACIOB:i kahest erinevast riigist ja vähemalt hinde "hea" FCI rahvusvaheliselt koeranäituselt. Kahe CACIOB:i vahe peab olema vähemalt 1 aasta ja 1 päev. Koer peab olema registreeritud FCI poolt tunnustatud kennelorganisatsioonis või lepingupartneri koeraregistris.

IV VÕTTED JA KOEFITSIENDID

Jrk nr	Võte	Koefitsient
1.	Rühmas istumine 2 minutit	3
2.	Rühmas lamamine 4 minutit häiritud olukorras	2
3.	Kõrvalkõnd	3
4.	Seisma, istuma ja lamama minek liikumise pealt	3
5.	Juurdekutsumine koos seismise ja lamamise peatustega	4
6.	Saatmine märki, ruutu, lamama minek ja juurdekutsumine	4
7.	Suunatud toomine	3
8.	Metallist eseme toomine koos hüppega üle tõkke	3
9.	Eseme äratundmine ja toomine	3
10.	Kaugjuhtimine	4
		∑ 32

V ÜLDISED SOORITUS- JA HINDAMISJUHISED

Kui üksikute võtete kohta pole teisiti mainitud, siis üldised sooritus- ja hindamisjuhised puudutavad kõiki võtteid.

Kui võistluse ajal ilmneb midagi, mida ei ole käsitletud nendes eeskirjades ja juhistes, on kohtuniku otsustada, kuidas olukorda käsitleda või võtet hinnata. Kohtuniku otsus on lõplik ja võistlejatel ei ole õigust kohtuniku otsust vaidlustada.

Hinded

Võtteid hinnatakse, kasutades järgmisi punkte:

0 - 5 - 5,5 - 6 - 6,5 - 7 - 7,5 - 8 - 8,5 - 9 - 9,5 - 10.

Diskvalifitseerimine tähendab, et võistluspaari sooritus katkestatakse ja koer kaotab kõik seni saadud punktid. Koer ei saa võistlust jätkata.

Võtte katkestamine tähendab, et antud võtte eest punkte ei anta, kuid koer võib võistlust jätkata.

Kollane kaart tähendab hoiatust. Kohtunik võib teha hoiatuse koera või koerajuhi käitumise tõttu, näidates kollast kaarti. Kui kohtunik näitab kollast kaarti kaks korda, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.

Punane kaart tähendab võistluspaari diskvalifitseerimist.

Kaartide kasutamine mitme kohtuniku hindamise puhul ühes klassis

1) Kaks või rohkem kohtunikku eraldi võistlusplatsidel

- Kui kaks kohtunikku hindavad eraldi (kaks võistlusplatsi, erinevad võtted), siis üks punane kaart (esimene) tähendab võistluspaari diskvalifitseerimist.
- Kui üks kohtunik on näidanud kollast kaarti näiteks esimesel võistlusplatsil, ei tohi sellest teisi kohtunikke teavitada. Kõik kohtunikud töötavad iseseisvalt. Kollase kaardi näitamise kohta tehakse märge hinnetelehele ja kui järgmine (teine, kolmas) kohtunik näitab kollast kaarti, märgib sekretär selle hinnetelehele ja teatab kohtunikule, et ühte kollast kaarti on enne näidatud. Seega näidates teist korda kollast kaarti, võistluspaari diskvalifitseeritakse. Saades kaks kollast kaarti samalt kohtunikult, võistluspaari diskvalifitseeritakse.

2) Kaks või rohkem kohtunikku ühel võistlusplatsil

- Kui üks kohtunik tahab võistluspaarile teha hoiatuse (kollane kaart) või võistluspaari diskvalifitseerida (punane kaart), teavitab ta sellest teisi kohtunikke ja kohtunikud langetavad otsuse koos. Peakohtuniku olemasolu korral võistlusplatsil näitab tema kaarti.

Võtete sooritamine

- Kohtunik otsustab, millises järjekorras võtted sooritatakse. Järjekord peab olema kõikidele võistlejatele ühesugune.
- Võtted algavad ja lõpevad algasendist. Algasendis istub koer koerajuhi vasakul küljel.
- Kõik võtted algavad, kui liikumisjuht on juhatanud koerajuhi alguskohta ja koer on algasendis ning liikumisjuht ütleb "võtte algab"

- Kõik võtted lõpevad, kui liikumisjuht ütleb "võtte lõppenud".
- Koerajuht ei tohi koerale näidata võttega seotud kohti või suundi enne võtte algust või võtte ajal (v.a kõnealuse võtte jooksul lubatud juhtimine), vastasel juhul loetakse võtte mittesooritatuks.
- Koer peab võtete vahel püsima koerajuhi vasakul küljel. Koer ei pea olema kõrvalasendis ega käsu all, kuid ta peab olema koerajuhi ligidal ja kontrolli all.
- Kui koer väljub võistlusplatsilt võtte ajal või võtete vahel, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.
- Koerajuht peab võistlusplatsil liikuma loomulikult ja sirgjooneliselt. Ebamäärane liikumine, liigsed žestid, kehakeel, signaalid ning ebaloomulik käte ja jalgade liigutamine alandavad hinnet. Pöörded ja ümberpöörded on 90° ja 180°. Pärast ümberpööret peab koerajuht jätkama liikumist samal sirgjoonel.
- Koerajuht jätab koera rihma võistlusplatsilt väljapoole või toimkonna lauale. See kehtib kõikide võtete kohta.
- Käesolevates eeskirjades kasutatud käsusõnad on soovituslikud. Lubatud on ka teised piisavalt lühikesed käsusõnad. Koera nime liitmine käsuga on lubatud vaid nendes võtetes, kus see on eraldi mainitud. Nimi ja käsklus tuleb öelda järjestikku nii, et nimi ja käsklus ei moodustaks kahte eraldi käsku.
- Maiuste ja mänguasjade (nt pallid vmt) kasutamine võistlusplatsil on keelatud nii võtete ajal kui ka võtete vahel. Kui kohtunik märkab, et koerajuhil on võistlusplatsil kaasas maius või mänguasi või ta kasutab neid premeerimiseks, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.
- Koerajuht ei tohi võtte ajal koera puudutada, silitada ega muul moel kiita, vastasel korral loetakse võtte mittesooritatuks. Võtte lõppedes on lubatud mõõdukas kiitus (lühike sõnaline kiitus või paar patsutust). Liigne kiitmine, koera innustamine, mängimine, koerajuhile sülle hüppamine, koerajuhi jalgade vahelt slaalomi tegemine ja muu selline kutsub esile hoiatuse, kusjuures kohtunik näitab kollast kaarti. Kui selline tegevus kordub, näitab kohtunik punast kaarti ja võistluspaar diskvalifitseeritakse.
- Kohtunikul on õigus võtte katkestada, kui on ilmne, et koer ei suuda või ei taha võtet sooritada. Selline võtte loetakse mittesooritatuks.
- Kohtunikul on õigus katkestada võistluspaari sooritus kui koer ei tööta nõuetekohaselt või ta käitub häirivalt, näiteks pidevalt haukudes või vingudes. Kohtunik võib teha haukuvale või vinguvale koerale esmalt hoiatuse, näidates kollast kaarti. Kui häiriv käitumine jätkub siis võistluspaar diskvalifitseeritakse, näidates punast kaarti. See puudutab ka jätkuvat haukumist või vingumist võtete vahel.

- Kui koer väljub koerajuhi kontrolli alt võtte ajal (näiteks jookseb eemale), võib koerajuht kutsuda koera üks kord, ise kohalt liikumata. Kui koer tuleb esimese kutse peale, näitab kohtunik kollast kaarti ja selline võtte loetakse mittesooritatuks, kuid koer võib jätkata võistlust. Kui koer ei tule esimese kutse peale, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse. Võistluspaar diskvalifitseeritakse ka siis, kui koer väljub kontrolli alt teist korda.
- Kui koer väljub koerajuhi kontrolli alt võtete vahel, võib koerajuht kutsuda koera üks kord, ise kohalt liikumata. Kui koer tuleb koerajuhi juurde, näitab kohtunik kollast kaarti. Võistluspaar diskvalifitseeritakse, kui koer ei tule esimese kutse peale või kui koer väljub kontrolli alt teistkordselt.
- Juurdekutsumises (võtte 5) võib koer tulla koerajuhi ette istuma. Koerajuhi käsu peale (loa käsuks annab liikumisjuht) peab koer tulema kiirelt koerajuhi kõrvale algasendisse, püsid esimese kogu aeg tihedalt koerajuhi lähedal.
- Kõikides toomise võtetes (võtted 7, 8, ja 9) võib koer tulla koerajuhi ette istuma ja koerajuhilt käsu saades (loa käsuks annab liikumisjuht) loovutama sellest asendist eseme. Koerajuhi käsu peale (loa käsuks annab liikumisjuht) peab koer tulema kiirelt koerajuhi kõrvale algasendisse, püsid esimese kogu aeg tihedalt koerajuhi lähedal.
- Toomise- ja juurdekutsumise võtetes ei pea kohtunikku teavitama sellest, kas koer tuleb enne ette istuma või kohe algasendisse. Kui sooritus on korrektne, võib kohtunik anda selle eest maksimumpunktid vaatamata sellele, millises asendis koer võtte sooritas.
- Võtetes, kus on lubatud kasutada kas suulisi käsklusi või käemärke, peab koerajuht käemärkide kasutamisest teavitama kohtunikku enne võtte algust. See nõue ei kehti, kui võttes on lubatud kasutada korraga nii suuliseid käsklusi kui käemärke.
- Käsklust "koht" on lubatud anda võtetes, kus koerajuht eemaldub koerast või pöörab ümber ning koer peab jääma paigale (võtted 1, 2, 5, 9, 10) ning käsklust "kõrval" on lubatud anda võtetes, kus koer peab püsima koerajuhi kõrval.
- Käemärgid ei ole lubatud, kui koer on koerajuhi vasakul küljel (algasendis).

Võtete hindamine

- Võtte hindamine algab, kui koer ja koerajuht on sisse võtnud koha võtte alguspunktis (koer algasendis) ja liikumisjuht ütleb "võtte algab". Võtte hindamine lõpeb, kui liikumisjuht teatab "võtte on lõppenud".
- Kõik kõrvalekalded ideaalsest sooritusest alandavad hinnet: ülemäärased käsklused, topeltkäsu, kehakeel, kõrvalekalded algasendist, kõrvalekalded paralleelsest liikumisest jne.
- Üldine hindamisjuhised on, et teine käsk alandab hinnet 2 punkti ja teise käsu mittetäitmise järel loetakse võtte (või selle osa) mittesooritatuks. Võttes 6

(suunakäsud) ning võttes 10 (kaug- ja juhtimiskäsud) alandab teine käsk hinnet **1-2** punkti. Vaata nende võtetega seotud juhiseid.

- Juhuslik haugatus võtte ajal alandab hinnet. Kui koer haugub harva, võib kõrgeim hinne olla **7** punkti. Võtte loetakse mittesooritatuks, kui koer haugub palju või pidevalt. Kui haukumine on jätkuv või kordub teistes võtetes, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse. Sama kehtib ka vingumise kohta.
- Kui koerajuht liigub kohalt käsku andes, loetakse antud võtte mittesooritatuks.
- Kui koer ennetab käsku võtte alguses (näiteks ei jää algasendisse) võib kõrgeim hinne olla **8** punkti
- Kui koer eemaldub koerajuhist pärast võtte alustamist, kuid enne koerajuhilt vastava käsu saamist, loetakse võtte mittesooritatuks. Koerajuhil ei ole lubatud kutsuda koera tagasi algasendisse ja võtet jätkata.
- Koera karistamisel võistluspaar diskvalifitseeritakse.
- Kui koerajuht puudutab koera võtte ajal, loetakse võtte mittesooritatuks. See võib esile kutsuda hoiatuse. Kui koera puudutamist võtte ajal või võtete vahel võib tõlgendada karistamisena, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.
- Koera kinnihoidmine kaelarihmast võtete vahel kutsub esile hoiatuse (kollane kaart) .
- Kui koer juurdekutsumise- või toomisvõtetes puudutab koerajuhti (kergelt, veidi) tülles koerajuhi ette istuma, alandatakse hinnet **1-2** punkti. Kui koer tõukab koerajuhti või tormab vastu teda, võib kõrgeim hinne olla **7** punkti.
- Koera kiiruse hindamisel tuleks arvestada koera tõuga. Ideaalne kiirus ei ole kõikidele tõugudele samasugune. Kui koer reageerib käsule või kutsele koheselt, liigub tõuomaselt, ühtlase tempoga ja näitab selget tahet võtet sooritada, peab ta saama maksimumpunktid, kui soorituses ei ole muid vigu ega puuduseid.
- Haukumine ja vingumine võtte ajal alandab alati hinnet vähemalt **1** punkt, isegi siis, kui tegemist on ühe väga lühikese haugatusega (rõõmuhaugatus) võtte alguses (lõpus).
- Kui võtet alustades koer ei istu rahulikult algasendis, ei tohi anda kõrgemat hinnet kui **8** punkti.
- Kui võtte lõpus koer ei võta algasendit, ei tohi anda kõrgeimat hinnet kui **7** punkti.
- Kui koer rahuldab oma loomulikke vajadusi võtte ajal või võtete vahel, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.

VI RAHVUSVAHELISE SÕNAKUULELIKKUSE KLASSI VÕTTED

Võtete sooritus- ja hindamisjuhend

Hindamise lihtsustamiseks on kohtunikele ja koerajuhtidele iga võtte lõppu lisatud vastavad juhised (*** Võtte loetakse mittesooritatuks**).

VÕTE 1 - Rühmas istumine 2 minutit

Käsud: "Istu", "Koht"

Sooritus: Koerad istuvad algasendis rivis umbes 3m vahedega üksteisest. Loa saades jätvavad koerajuhid koerad istuma, eemalduvad koerte vaateväljast ja püsivad peidus 2 minutit. Pärast 2 minuti möödumist tulevad koerajuhid liikumisjuhi juhendamisel üheskoos tagasi võistlusplatsile ja jäävad seisma oma koerte ette ühele joonele. Loa saades lähevad koerajuhid oma koerte kõrvale nii, et koer on algasendis. Rühmas on vähemalt 3 ja mitte rohkem kui 6 koera.

Hindamine: Kui koer tõuseb seisma, läheb lamama või liigub/roomab üle ühe oma kehapikkuse on hinne **0** punkti. Koera igasugune liikumine alandab hinnet. Kui koer haugub 1-2 korda, alandatakse hinnet **1-2** punkti. Kui koer haugub enamuse ajast, loetakse võtte mittesooritatuks (**0** punkti).

Rahutus, näiteks ühelt küljelt teisele vajumine või ühelt jalalt teisele toetumine, alandab hinnet. Koer võib pead pöörata ja ümbrust jälgida, samuti on koeral lubatud pöörata tähelepanu võistlusplatsi seest ja väljast tulevatele helidele või häälele, kuid see ei tohi jätta muljet rahutusest või hirmust.

Kui koer läheb lamama või tõuseb seisma pärast seda, kui 2 minutit on täis ja koerajuhid on tagasi võistlusplatsil, võib kõrgeim hinne olla **5** punkti.

Kui koer tõuseb seisma ja läheb teise koera poole nii, et sellest võib tekkida kakluse oht, siis tuleb võtte katkestada. Teised koerad sooritavad võtte uuesti. Kaklusohu tekitanud koer ei saa sooritust korrata.

On soovitatav, et väljaspool võistlusplatsi olev ala, mis jääb koerte ette, oleks kogu võtte jooksul suletud ala (ei oleks kõrvalisi isikuid peale lubatud isikute). EM ja MM võistlustel on selline korraldus kohustuslik.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer tõuseb seisma, läheb lamama või liigub/roomab üle ühe oma kehapikkuse ajal, kui koerajuhid eemalduvad või enne, kui koerajuhid on võistlusplatsile tagasi tulnud;
- koer tuleb koerajuhile vastu;
- koer haugub suurema osa ajast.

VÕTE 2 - Rühmas lamamine 4 minutit häiritud olukorras

Käsud: "Lama", "Koht", "Istu"

Sooritus: Koerad istuvad algasendis rivis umbes 3m vahedega üksteisest. Lamama mineku käsklus algasendist antakse ükshaaval. Lamama minek toimub vasakult paremale ja istuma tõusmine paremalt vasakule niimoodi, et koer, kes läks esimesena lamama, tõuseb viimasena istuma ja vastupidi. Käsklus antakse pärast liikumisjuhilt loa saamist. Koerajuhid eemalduvad koerte vaateväljast kõik koos ja on peidus 4 minutit. Koerad jäävad lamama ja neid häiritakse, näiteks selliselt, et keegi liigub slaalomit tehes koerte vahel. Pärast 4 minuti möödumist tulevad koerajuhid liikumisjuhi juhendamisel üheskoos tagasi võistlusplatsile, mööduvad koertest ja jäävad umbes 3m kaugusele igaüks oma koera taha seisma. Liikumisjuhi juhendamisel liiguvad koerajuhid üheskoos igaüks oma koera kõrvale ja loa saades võetakse koerad ükshaaval algasendisse. Rühmas on vähemalt 3 ja mitte rohkem kui 6 koera.

Liiga valju häälega antud käsklused võivad häirida kaasvõistlejaid ja selle eest karistatakse karmilt.

Hindamine: Kui koer ei lähe lamama, tõuseb seisma või istuma ajal, mil koerajuhid on varjes, või roomab üle ühe oma kehapiikkuse või lamab selili, siis loetakse võtte mittesooritatuks (**0** punkti). Igasugune koera liikumine alandab hinnet. Kui koer haugatab 1 - 2 korda, alandatakse hinnet **1 - 2** punkti. Kui koer haugub suurema osa ajast, siis loetakse võtte mittesooritatuks (**0** punkti).

Rahutus, näiteks keha kallutamine ühelt küljelt teisele alandab hinnet. Koer võib pead pöörata ja ümbrust jälgida, samuti on koeral lubatud pöörata tähelepanu võistlusplatsi seest ja väljast tulevatele helidele või häälele, kuid see ei tohi jätta muljet rahutusest või hirmust. Kui koer tõuseb seisma ja läheb teise koera poole nii, et sellest võib tekkida kakluse oht, siis tuleb võtte katkestada. Teised koerad sooritavad võtte uuesti. Kaklusohu tekitanud koer ei saa sooritust korrata.

Kui koer reageerib (läheb alguses lamama või tõuseb lõpus istuma) enne koerajuhi käsklust (näiteks kaasvõistleja käsule), on kõrgeim hinne **8** punkti.

Kui koer on reageerinud liiga vara, peab ta püsima võtetud asendis (lamama või istuma). Kui koer parandab vea (omal algatusel või käsuga) võtte alguses tagasi istuma tõustes, loetakse võtte mittesooritatuks. Kui koer võtte lõpus tõuseb omaalgatuslikult istuma ja läheb tagasi lamama (omal algatusel või käsuga), on kõrgeim hinne **5** punkti.

Kui koer lamab külili, on kõrgeim hinne **7** punkti.

Kui koer ei tõuse võtte lõpus istuma algasendisse, on kõrgeim hinne **7** punkti.

Kui koer tõuseb istuma või seisma pärast 4 minuti möödumist ja koerajuht on tagasi tulnud võistlusplatsile, on kõrgeim hinne **5** punkti.

On soovitatav, et väljaspool võistlusplatsi olev ala, mis jääb koerte ette, oleks kogu võtte jooksul suletud ala (ei oleks kõrvalisi isikuid peale lubatud isikute). EM ja MM võistlustel on selline korraldus kohustuslik.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer ei lähe lamama teise käsu peale, tõuseb seisma, istuma või roomab/liigub üle ühe oma kehapikkuse või lamab selili;
- koer tuleb koerajuhile vastu;
- koer haugub suurema osa ajast;
- koer tõuseb püsti ja läheb teise koera poole;
- koer ennetades võtte alguses lamama minemist, tõuseb käskluseti või käsuga algasendisse ja lamama minemine kordub.

VÕTE 3 - Kõrvalkõnd

Käsud: "Kõrval"

Sooritus: Rihmata kõrvalkõnd sooritatakse erinevatel kiirustel ja see peab sisaldama liikumisi eri suundadesse, pöördeid ja ümberpöördeid. Kõrvalkõnni ajal peab koer liikuma innukalt koerajuhi vasakul küljel paralleelselt koerajuhiga, õlg koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi käed ja jalad peavad võtte ajal liikuma loomulikult.

Kõrvalkõnd sooritatakse normaaltempo, aeglasel tempo ja joostes. Kõik liikumiskiirused peavad sisaldama pöördeid, ümberpöördeid ja peatumisi. Koerajuht võib ümberpöoret sooritada nii üle vasaku kui ka üle parema õla. "Saksa ümberpööre" on samuti lubatud, st et koer liigub ümberpöördel tihedalt ümber koerajuhi parema külje.

Võtte peab sisaldama ka algasendist liikumist kahe või kolme sammu kaupa eri suundadesse ning pöördeid ja ümberpöördeid kohapeal.

Pärast ümberpöoret (180°) peab koerajuht jätkama liikumist samal sirgjoonel. Pöörded paremale ja vasakule peavad olema täisnurksed (90°). Külgsammude sooritamisel ei tohi koerajuht pöörata pead ega õlga, samuti ei tohi kasutada kehakeelt.

Käsku võib anda alati liikumist alustades, liikumiskiiruse muutmisel, sammude tegemisel eri suundadesse ning pöörete ja ümberpöörete tegemisel kohapeal. Kui koerajuht peatub, peab koer käsuta võtma kiirelt algasendi.

Kõik võistlustel osalevad koerad sooritavad kõrvalkõnni sama liikumisskeemi järgi.

Hindamine: Kui koer eemaldub koerajuhi juurest või kõnnib suurema osa ajast koerajuhist rohkem kui poole meetri kaugusel, loetatakse võtte mittesooritatuks.

Kui koer liigub aeglaselt, võib kõrgeim hinne olla **6-7** punkti. Kontakti puudumine ja üleliigsed käsud on vead. Viltune kõrvalasend (ei ole koerajuhiga paralleelselt) alandab hinnet umbes **2** punkti.

Liikumiskiiruse aeglustamine või peatumine enne pööret, pöörde ajal või pöörde järel alandavad hinnet. Hinnet alandatakse, kui koer liigub koerajuhile nii lähedal, et see häirib või takistab koerajuhi liikumist, sellest suuremaks veaks loetakse koerajuhile toetumist või koerajuhiga kokkupõrkamist.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer lahkub koerajuhi juurest;
- koer kõnnib suurema osa ajast koerajuhist rohkem kui poole meetri kaugusel.

VÕTE 4 - Seisma, istuma ja lamama minek liikumise pealt

Käsud: "Kõrval", "seisa", "Istu", "Lama"

Sooritus: Võtte sooritatakse allpool toodud joonise alusel. Kõrvalkõnni ajal annab koerajuht vastavalt liikumisjuhi juhiste koerale käsu seisma jäämiseks, istuma või lamama minekuks, jätkates ise liikumist. Kõrvalkõnd sooritatakse normaalses tempos. Liikumises peab olema pööre nii paremale kui ka vasakule. Pöördekohad tuleb tähistada näiteks väikeste koonustega. Asendite (seisa-istu-lama) järjekorda ning pöörete järjekorda (vasakule ja paremale) võib muuta, kuid see peab kõikidele võistlejatele jääma samaks.

Koerajuht alustab liikumist, annab peatumiskäsud ja sooritab ümberpöörded vastavalt liikumisjuhi käskudele. Peatumiskohad asuvad umbes 10m pikkuse sirgjoone keskel. Kui koerajuht ja koer on jõudnud 10m pikkuse sirgjoone keskpaigani (umbes 5m), annab koerajuht liikumisjuhilt loa saades koerale peatumiskäsu. Koerajuht jätkab liikumist veel umbes 5m, teeb liikumisjuhilt loa saades ümberpöörde ja läheb koera poole, möödudes koerast umbes 0,5m kauguselt nii, et koer jääb koerajuhi vasakule poolele. Koerajuht jätkab liikumist veel umbes 2m koera taha, teeb liikumisjuhilt loa saades ümberpöörde ja läheb koera suunas. Jõudes koera kõrvale, annab koerajuht peatust tegemata koerale käsu „kõrval“, jätkates liikumist koos koeraga. Liikumine jätkub järgmise pöördepunktini (5m), kus tehakse pööre vasakule/paremale ja järgmise sirgjoone keskel annab koerajuht liikumisjuhi loal koerale uue peatumiskäsu. Liikumine jätkub samamoodi nagu esimeses osas. Liikumine lõpeb, kui liikumisjuht on andnud peatumiskäsu ja teatab võtte lõppemisest.

Koer peab seisma, istuma ja lamama paralleelselt märke ühendavate kujuteldavate sirgjoontega. Kaugus koera ja pöördekohta märkide vahel peaks olema umbes 0,5m arvestades koera suurust. Pöörded tuleb sooritada täisnurkselt (90°), mitte ümmarguselt. Võistluspaar peab nurgakoonustest mööduma paremalt poolt jättes koonused vasakule poolele.

Hindamine: Kui koer on peatunud ühe korra vales asendis (näiteks istub lamamise asemel) või kui koer ei võta õiget asendit ühe oma kehapiikkuse piires, on kõrgeim hinne 7 punkti. Kui koer vajab teist käsku peatumiseks või asendi parandamiseks, siis see **asend** loetakse mittesooritatuks.

Kui mistahes peatumine jääb täielikult tegemata, st koer ei peatu üldse enne, kui koerajuht on teinud ümberpöörde, loetakse võtte mittesooritatuks. Kui koer järgneb koerajuhile pärast peatumiskäsku (seisa-istu-lama), on lubatud anda üks lisakäsk koera peatuma saamiseks.

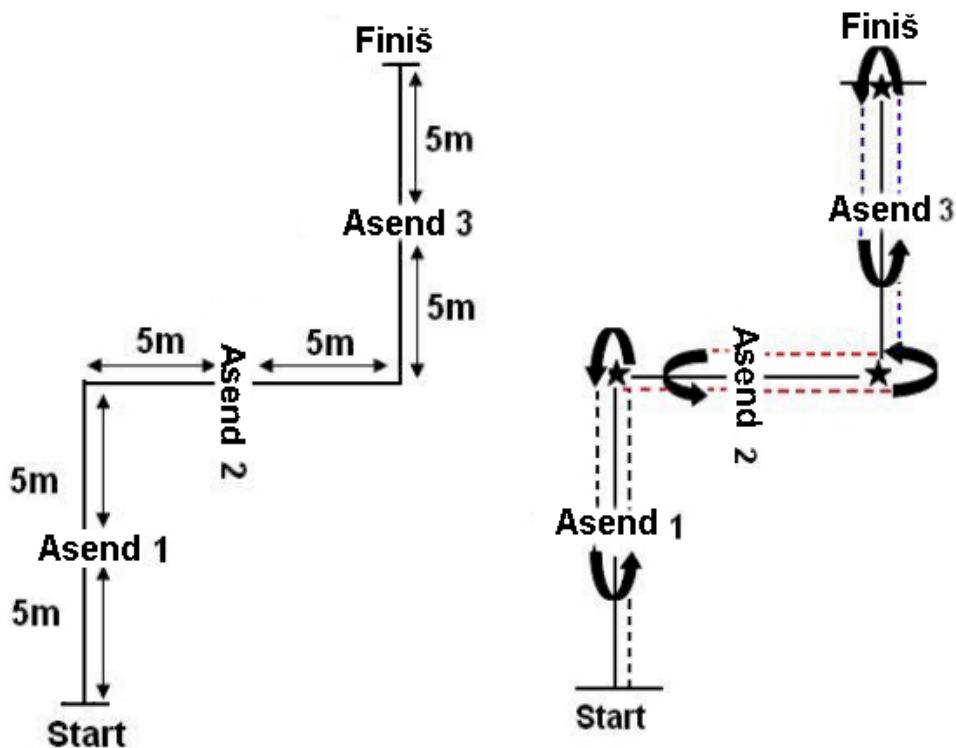
Kui koer peatub enne, kui koerajuht jõuab järgmise pöördekohani, võib võtte jätkuda, kuid kõrgeim hinne on 6 punkti.

Ettenähtud asendi eest punktide saamiseks ei tohi koer liikuda pärast käsu saamist üle ühe oma kehapikkuse ja koer peab käsu peale võtma õige asendi (seisa/istu/lama) enne, kui koerajuht on jõudnud pöördekohani. Võtte eest punktide saamiseks peab koer sooritama vähemalt kaks nõutud asendit.

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata ka kõrvalkõnnile. Aeglane liikumine, halb kõrvalkõnd, liikumiskiiruse muutus, ümmargused nurgad ja kõrvalekalded õigelt sirgjoonelt on vead.

Asendis olles ei ole lisakäsklused lubatud. Kui koer võtab vale asendi ja koerajuht seda märkab, ei tohi koerajuht anda lisakäsku. **See** asend on igal juhul mittesooritatud. Topeltkäsku ja kehakeelt karistatakse karmilt.

Võtte 4 joonis:

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- ükskõik, milline peatus jääb üldse tegemata või koer ei ole peatunud enne, kui koerajuht on teinud ümberpöörde;
- koer ei soorita korralikult vähemalt kahte nõutud asendit.

VÕTE 5 - Juurdekutsumine koos seismise ja lamamise peatustega

Käsud: "Lama", "Koht", "Tule" (3 korda), "Seisa" / KM, "Lama" / KM

Sooritus: Koerajuht annab koerale käsu lamada ja eemaldub umbes 30 - 35m kaugusele näidatud suunas. Liikumisjuhilt loa saades kutsub koerajuht koera. Kui koer on liikunud umbes 1/3 distantist, annab koerajuht koerale käsu seisma jäämiseks. Liikumisjuhilt loa saades kutsub koerajuht koera uuesti. Kui koer on liikunud umbes 2/3 distantist, annab koerajuht koerale käsu lamama jäämiseks. Pärast liikumisjuhilt loa saamist kutsub koerajuht koera algasendisse.

Liikumisjuht annab koerajuhile loa ainult juurdekutsumiseks. Peatumiskäsud annab koerajuht iseseisvalt märkide (koonuste) juures. Koerajuht võib kasutada vaheldumisi suulist käsku ja käemärki selliselt, et üks peatumiskäsk on suuline ja teine käemärk. Suulist käsku ja käemärki ei tohi kasutada üheaegselt.

Esimesele juurdekutsumise käsule võib lisada koera nime, kuid nimi ja käsklus tuleb öelda järjestikku nii, et nimi ja käsklus ei moodustaks kahte eraldi käsku.

Hindamine: Tähtis on, et koer täidaks igat juurdekutsumisekäsku innukalt. Koer peab liikuma reipalt, liikumiskiirust muutmata ja vähemalt kiires traavis. Aeglane liikumine on viga. Koera kiiruse hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu. Koer peab reageerima peatumiskäsule kohe. Peatumiste hindamisel tuleb tähelepanu pöörata ka liikumiskiirusele. Kiiretele koertele on lubatud teatud mööndus peatumisel, kuid aeglaselt liikuvale koerale mitte.

Täispunktide saamiseks ei tohi koer (peatumisel) pärast käsu saamist liikuda üle ühe oma kehapiikkuse. Võtte eest punktide saamiseks ei tohi koer peatumisel liikuda üle kolme oma kehapiikkuse. Kui võtte jooksul antakse rohkem kui kolm juurdekutsumisekäsku, on kõrgeim hinne **6** punkti. Kui koer ei täida teist juurdekutsumisekäsku (ükskõik millises osas), siis loetakse võte mittesooritatuks.

Kui koer ei peatu piisavalt kiiresti ühes asendis (ei peatu 3 kehapiikkuse piirides), on kõrgeim hinne **6** punkti. Kui koer jätab ühe peatuse üldse tegemata (ei üritagi peatuda), on kõrgeim hinne **5** punkti. Kui koer ei soorita kumbagi peatumist, või teeb peatumised vales järjekorras, loetakse võte mittesooritatuks.

Kui koer peatub ühe korra vales asendis, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer tõuseb istuma või seisma enne esimest juurdekutsumisekäsku, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer liigub kohalt enne esimest juurdekutsumisekäsku üle ühe oma kehapiikkuse, loetakse võte mittesooritatuks.

*** Võte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer liigub kohalt üle ühe oma kehapiikkuse enne esimest juurdekutsumisekäsku;
- koer ei täida teist juurdekutsumise käsku;
- mõlemad peatumised ebaõnnestuvad või need tehakse vales järjekorras;
- koer liigub peal käsku mõlemas peatumises üle 3 kehapiikkuse.

VÕTE 6 - Saatmine märki, ruutu, lamama minek ja juurdekutsumine

Käsud: "Edasi", "Seisa", "Parem/"Vasak" ja/või käemärgid, ("Seisa"), "Lama", "Siia"

Sooritus: Koerajuht saadab koera umbes 10m kaugusele alguskohast olevasse punkti/märki (väike, eelistavalt poolkera) ja käsib koeral seisma jääda. Koer peab seisma jääma 2m raadiusega ringis, mis on ümber märgi nähtavalt maha tõmmatud. Liikumisjuhilt loa saades (umbes 3 sekundi möödudes) saadab koerajuht koera umbes 25m kaugusele alguskohast asuvasse 3mX3m suurusesse ruutu.

Ruut ja märgi ümber olev ring peavad asuma võistlusplatsi äärest vähemalt 3m kaugusel. Ruudu nurgad tähistatakse koonustega (umbes 10-15cm kõrgused). Koonuste väliskülgi peab ühendama nähtav joon (nt teibi, kriidi või värviga märgitud).

Kui koer jõuab ruutu, annab koerajuht käsu lamada. Liikumisjuhilt loa saades alustab koerajuht liikumist koera suunas. Kui koerajuht on umbes 2m kaugusel koerast, teeb koerajuht liikumisjuhi loal pöörde ja jätkab liikumist umbes 10m ning saades liikumisjuhilt loa, teeb uue pöörde ja jätkab liikumist alguskoha suunas. Kui koerajuht on liikunud umbes 10m, siis liikumisjuhilt loa saades kutsub koerajuht koera, jätkates ise liikumist alguskoha suunas.

Koer peab minema märki ja ruutu sirgjooneliselt ja sisenema ruutu esiküljelt. Alguskoha ja märgi ning märgi ja ruudu keskpunkti ühendava joone vaheline nurk peab olema 90°.

Hindamine: Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata koera valmidusele täita koerajuhi poolset juhendamist ja käske, samuti koera liikumiskiirusele ja liikumise sirgjoonelisusele. Täispunktide saamine eeldab, et koerajuht ei kasuta võtte ajal üle 6 käsu, kusjuures kuues käsk on peatumiskäsk ruudus. Koer peab täitma käske (näiteks seismiskäsk ruudus). Koerajuht võib anda ruutu jõudnud koerale kohe lamamiskäsu, kasutades seejuures viit käsku.

Kui koer tegutseb käsuta, alandatakse hinnet. See tähendab näiteks, et koerajuht peab koerale andma peatumiskäsu märgis ja lamamiskäsu ruudus. Kui koerajuht liigub käsku andes paigalt (mistahes suunas), loetakse võtte mittesooritatuks. Kui koerajuht kasutab liigselt käemärke (kehakeelt), on kõrgeim hinne **8** punkti.

Koer peab märki ümbritsevas ringis seisma kõigi nelja jalaga enne, kui liikumisjuht annab loa koer ruutu saata. Kui koer istub või lamab märgis, on kõrgeim hinne **8** punkti. Kui koer istub või lamab väljapool märki ümbritsevat ringi või läheb lamama väljapoole ruutu, loetakse võtte mittesooritatuks. Kui koer on juba lamama läinud, ei tohi koerajuht anda uut käsku. **Võtte eest punktide saamiseks on nõutud, et koer peab olema ruudu piirjoontest seespool. Koera saba ei pea olema ruudus.**

Võtte loetakse mittesooritatuks, kui koer tõuseb istuma või seisma enne, kui koerajuht on sooritanud teise pöörde. Kui koer tõuseb (istuma või seisma) koerajuhi teise pöörde järel, kuid enne kutset, on kõrgeim hinne on **5** punkti. Kui koer liigub ruudus, kuid ei tõuse püsti, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer ületab liikudes ruudu piirjoone enne, kui koerajuht on

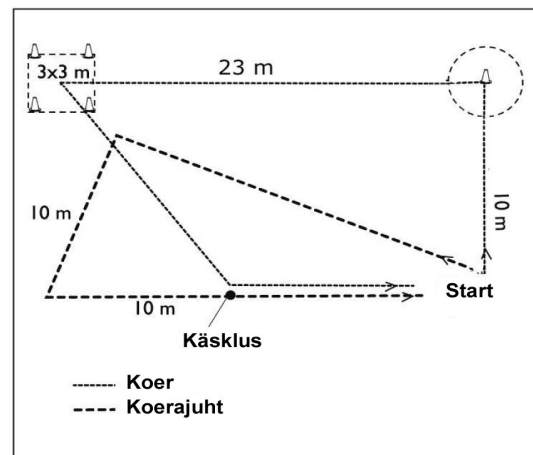
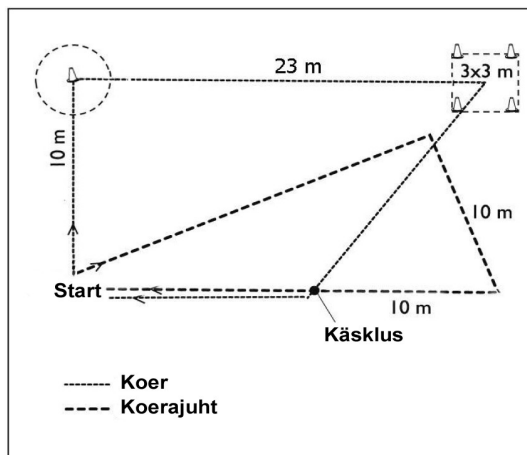
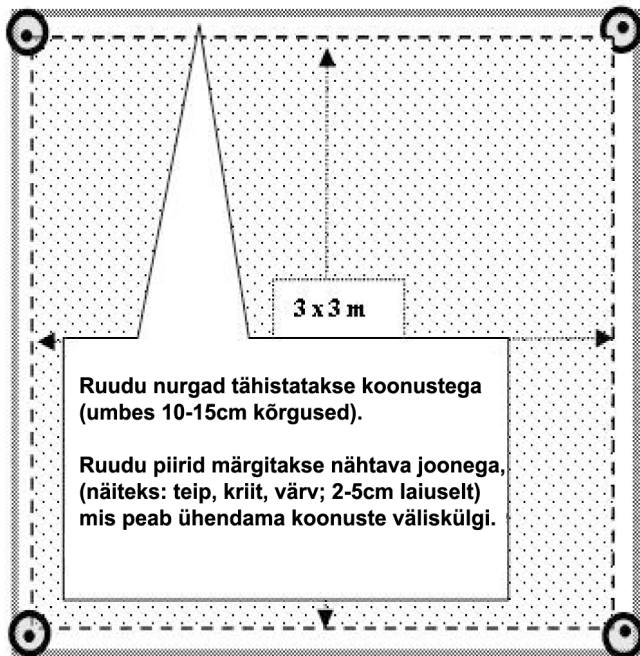
koera kutsunud, loetakse võtte mittesooritatuks. Kui koer liigub väga aeglaselt, võib võtte eest anda umbes 6 punkti.

Teine juurdetulemiskäsk, seismiskäsk või lamamiskäsk alandavad hinnet (-2 punkti/käsklus). Kui koer ei täida mõnda eespool mainitud käsku ka korduskäsuga, loetakse võtte mittesooritatuks.

Korduva juhtimiskäsu hindamine sõltub käskude tugevusest ja koera tahtest käske täita. Sellisel juhul võib hinnet alandada 1-2 punkti.

Võtte loetakse mittesooritatuks, kui koerajuht näitab enne võtte algust koerale liikumise suunda või ruudu asukohta.

Võtte 6 joonis

Liikumiste pikkused on ligikaudsed. Pildid ei ole õiges suuruses. Alguspunkti ja ruudu keskpunkti ühendava sirge pikkus on 25m, kuid märgi ja ruudu keskpunkti ühendava sirge pikkus on 23m. Alguspunkti ja märgi ning märgi ja ruudu keskpunkti vahelise sirge nurk on 90°. Ruudu piirjoonte ja võistlusplatsi piirjoone vahe peab olema vähemalt 3m.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koerajuht liigub käsku andes paigalt;
- koer seisab, istub või läheb lamama märgi 2m raadiusest väljapool;
- koer lamab ruudust väljapool, tõuseb istuma või seisma enne koerajuhi teist pööret;
- koer ületab ruudu piirjoone enne, kui koerajuht on koera kutsunud;
- koer ei täida teist juurdetulemis-, seismis- või lamamiskäsku;
- koerajuht näitab enne võtte algust koerale liikumise suunda või ruudu asukohta.

VÕTE 7 Suunatud toomine

Käsud: "Edasi", "Seisa", "Parem / vasak ja/või käemärgid "Too", "Anna"

Sooritus: Kolm ühesuurust puidust hantlit asetatakse ritta hästi nähtavasse kohta umbes 5m kaugusele üksteisest. Võtte alguskoht on umbes 20m kaugusel keskmisest hantlist. Koerajuht saadab koera võtte alguskohast umbes 10m kaugusel asuvasse märki ja annab käsu seisma jäämiseks. Koer peab seisma jääma 2m raadiusega ringis, mis on ümber märgi nähtavalt maha tõmmatud. Umbes 3 sekundi möödudes annab liikumisjuht koerajuhile loa saata koer tooma kas vasak- või paremapoolset hantlit (toomissuund eelnevalt loositud). Koer peab tooma hantli ja loovutama selle koerajuhile.

Liikumisjuht asetab hantlid ritta selliselt, et loositud hantel pannakse maha esimesena. Keskmist hantlit ei loosita kunagi. Koerajuht ja koer seisavad hantlite paigutamise ajal võtte alguskohas, mis on umbes 20m kaugusel keskmisest hantlist. Tagada tuleb kolm erineva suuruse- ja kaaluga hantlite sarja (suurim umbes 450g), mis oleks vastavuses erinevate koeratõugude suurustega, kuid koerajuht võib valida endale sobiva suurusega hantlid.

Hindamine: Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata koera valmidusele täita koerajuhi poolset juhendamist ja käske, samuti koera liikumiskiirusele ja hantli toomiseks võimalikult otsese trajektoori valimisele. Kui koerajuht näitab koerale võtte alguskohas olles hantli suunda, siis seda loetakse koera puudutamiseks ja selline võtte loetakse mittesooritatuks.

Võtte eest punktide saamiseks peab koer seisma jääma 2m raadiusega ringis, mis on ümber märgi nähtavalt maha tõmmatud. Kui koer istub või lamab märgis, on kõrgeim hinne **8** punkti.

Kui koer võtab üles vale hantli, loetakse võtte mittesooritatuks (0 punkti).

Korduva juhtimiskäsu hindamine sõltub käskude tugevusest ja koera tahtest käske täita. Teiste korduvate käskude hindamisel tuleb juhinduda üldistest ja võtte 6 kohta käivast juhendist.

Hantli maha pillamine:

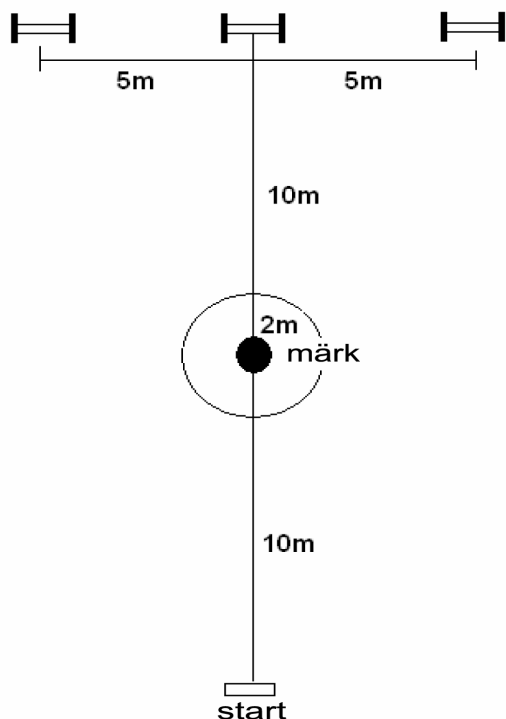
Kui koer pillab hantli maha, kuid tõstab selle üles omaalgatuslikult, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer tõstab hantli üles lisakäsu järel, on kõrgeim hinne **5** punkti. Kui koer pillab hantli koerajuhi lähedusse nii, et koerajuht saab hantli kätte kohalt liikumata, on kõrgeim hinne **5** punkti eeldusel, et koer võtab korrektse algasendi. Kui hantel kukub koerajuhi hooletuse tõttu loovutuskäsu järel, on kõrgeim hinne **7** punkti.

Hantli närimine/hammustamine:

Hantli närimine/hammustamine alandab hinnet 2-3 punkti. Kui koer närib hantlit tugevalt, on kõrgeim hinne **5** punkti. Eriti tugeva närimise või hantli lõhkumise korral loetakse võtte mittesooritatuks (0 punkti). Haarde ühekordne parandamine koera poolt ei alanda hinnet.

Võtte 7 joonis:

Hantlid tuleb paigutada vähemalt 3m võistlusplatsi piirjoontest sissepoole.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koerajuht näitab koerale võtte alguskohas hantli suunda;
- koer võtab üles vale hantli;
- koer närib hantlit eriti tugevalt või lõhub hantli;
- kui koer peatub märgi 2m raadiusest väljapool;
- koer ei loovuta hantlit korduskäsu peale.

VÕTE 8 - Metallist eseme toomine koos hüppega üle tõkke

Käsud: "Hopp" ja/või "Too", "Anna"

Sooritus: Koerajuht juhatatakse võtte alguspunkti tõkke ette umbes 3m kaugusele tõkkest ja koer on algasendis. Liikumisjuhilt loa saades viskab koerajuht metallist hantli üle tõkke. Liikumisjuhilt loa saades annab koerajuht koerale käsu sooritada võtte: hüpata üle tõkke, võtta hantel ja hüpata tagasi. Kasutada võib üht või mõlemat ("hopp" ja "too") käsku, kusjuures käsk "too" tuleb anda hiljemalt siis, kui koer on hüppele minekul.

Tagada tuleb kolm erineva suurusega (suurim umbes 200g) metallhantlit, mis oleks vastavuses erinevate koeratõugude suurustega, kuid koerajuht võib valida endale sobiva suurusega hantli.

Tõke peab olema 1m laiune ja tõkke kõrgus peab vastama umbes koera turjakõrgusele ümardatuna lähima 10 cm:ni. Tõkke maksimaalne kõrgus on 70 cm.

Hindamine: Kui koer riivab tõket kasvõi kergelt, on kõrgeim hinne **8** punkti. Kui koer toetub hüppe ajal tõkkele või ei soorita tagasihüpet, loetakse võtte mittesooritatuks.

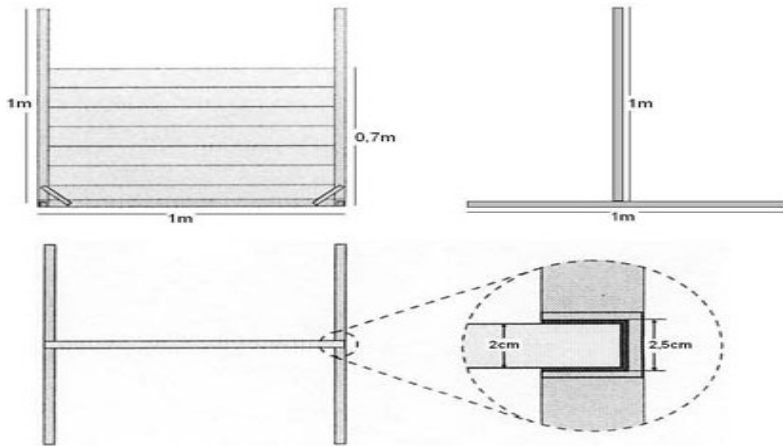
Metallist eseme pillamine:

Kui koer pillab hantli maha, kuid tõstab selle üles omaalgatuslikult, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer tõstab hantli üles lisakäsu järel, on kõrgeim hinne **5** punkti. Kui koer pillab hantli koerajuhi lähedusse nii, et koerajuht saab hantli kätte kohalt liikumata, on kõrgeim hinne **5** punkti eeldusel, et koer võtab korrektse algasendi. Kui hantel kukub koerajuhi hooletuse tõttu loovutuskäsu järel, on kõrgeim hinne **7** punkt.

Metallist eseme närimine/hammustamine:

Hantli närimine/hammustamine alandab hinnet 2-3 punkti. Kui koer närib hantlit tugevalt, on kõrgeim hinne **5** punkti. Eriti tugeva närimise või hantli lõhkumise korral loetakse võtte mittesooritatuks (0 punkti). Haarde ühekordne parandamine koera poolt ei alanda hinnet.

Võtte 8 joonis:

*** Võte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer toetub hüppe ajal tõkkele;
- koer möödub tõkkest minnes või tulles ilma hüpet sooritamata;
- koer närib hantlit eriti tugevalt või lõhub selle;
- koer ei loovuta hantlit korduskäsu peale.

VÕTE 9 - Esemeläätundmine ja toomine

Käsud: ("Koht / Kõrval"), "Otsi/Too", "Anna"

Sooritus: Liikumisjuht annab alguspunktis koerajuhile puidust eseme (10cmx2cmx2cm), ise seda eelnevalt puudutamata. Koerajuht märgib oma võistlusnumbri esemele pliiatsi või pastapliiatsiga. Võte algab, kui liikumisjuht annab koerajuhile eseme. Koerajuht tohib tähistatud eset käes hoida kokku umbes 5 sekundit ning koer ei tohi sellel ajal eset puudutada ega nuusutada. Liikumisjuht palub koerajuhil loovutada ese ja ümber pöörata. Koerajuht otsustab, kas koer näeb esemete paigutamist või mitte. Koerale on lubatud anda käsklus "Kõrval" või "koht". Liikumisjuht viib koerajuhi poolt tähistatud eseme ise seda puudutamata koos viie sarnase esemega umbes 10m kaugusele koerajuhist ning asetab need maha. Liikumisjuht puudutab ülejäänud viit eset ja asetab need maha oma käega. Esemeläätundmine paigutatakse ringikujuliselt või horisontaalselt ritta umbes 25cm vahedega üksteisest. Liikumisjuht palub koerajuhil ümber pöörata. Liikumisjuhilt loa saades saab koerajuht koera tähistatud eset tooma. Koer peab leidma koerajuhi eseme, tooma selle ja loovutama selle koerajuhile üldiste juhiste kohaselt.

Esemeläätundmine tuleb paigutada ühesuguse skeemi järgi kõikidele võistlejatele, kuid koerajuhi eseme asukoht võib varieeruda. Kui esemeläätundmine paigutatakse horisontaalselt rivisse, ei tohi tähistatud eset panna kõige äärmiseks. Koer võib töötada umbes poole minuti jooksul, tingimusel, et ta töötab aktiivselt ja sihikindlalt. Iga võistleja jaoks peab olema varutud kuuene esemeläätundmine komplekt.

Hindamine: Hindamisel pööratakse tähelepanu koera töötahtele ja kiirusele. Võte loetakse mittesooritatuks, kui koeral lubatakse eset puudutada või nuusutada enne, kui koerajuht loovutab eseme tagasi liikumisjuhile, või kui koerajuht annab koerale käsu siis, kui koer on esemete juures või kui koer tõstab vale eseme. Õiget eset otsides võib koer nuusutada teisi esemeid.

Eseme pillamine:

Kui koer pillab eseme maha, kuid tõstab selle üles omaalgatuslikult, on kõrgeim hinne **7** punkti. Kui koer tõstab eseme üles lisakäsu järel, on kõrgeim hinne **5** punkti. Kui koer pillab eseme koerajuhi lähedusse nii, et koerajuht saab eseme kätte kohalt liikumata, on kõrgeim hinne **5** punkti eeldusel, et koer võtab korrektse algasendi. Kui ese kukub koerajuhi hooletuse tõttu loovutuskäsu järel, on kõrgeim hinne **7** punkt.

Eseme närimine/hammustamine:

Eseme närimine/hammustamine alandab hinnet 2-3 punkti. Kui koer närib eset tugevalt, on kõrgeim hinne 5 punkti. Eriti tugeva närimise või eseme lõhkumise korral loetakse võte mittesooritatuks (0 punkti). Haarde ühekordne parandamine koera poolt ei alanda hinnet.

*** Võte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer närib eset eriti tugevalt või rikub selle;
- koeral lubatakse eset puudutada või nuusutada enne eseme loovutamist liikumisjuhile;
- koerajuht annab esemete juures koerale käsu;
- koer tõstab või toob võõra eseme;
- koer ei loovuta eset korduskäsu peale.

VÕTE 10 - Kaugjuhtimine

Käsud: "Lama", "Koht", "Istu", "Seisa", "Lama" ja/või käemärgid.

Sooritus: Koerajuht jätab käsklusega „lama“ koera ettenäidatud kohas lamama. Liikumisjuhilt loa saades eemaldub koerajuht osutatud suunas umbes 15m kaugusele koerast. Koer peab asendit vahetama kuus korda (seisa/istu/lama) kohalt liikumata. Asendite järjekord võib olla erinev, kuid ühesugune kõikidele võistlejatele. Igat asendit sooritatakse kaks korda ja viimane asend on "lama". Liikumisjuht näitab koerajuhile asendite vahetuse järjekorda märkide (nt kirjutatud sõnade või joonistatud kujutiste) abil. **Liikumisjuht peab asetsema selliselt, et ta ei näeks asendivahetuste näitamisel koera.** Liikumisjuht peab näitama uut asendivahetuse märki iga kolme sekundi järel.

Koerajuht võib kasutada nii suulist käsku kui ka käemärki, kuid käsud tuleb anda lühidalt ja üheaegselt. Koera taha märgitakse kahe märgiga mõtteline joon.

Hindamine: Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata koera paigal püsimisele, asendite vahetamise kiirusele, asendite puhtusele ja sellele, kui hästi koer antud asendis püsib.

Võtte eest punktide saamiseks ei tohi koer liikuda alguskohast kokku üle ühe oma kehapiikkuse (mitte üheski suunas). Koera edasi-tagasi liikumised liidetakse kokku.

Kui koer jätab ühe asendi kuuest tegemata, on kõrgeim hinne **7** punkti.

Kui koer jätab ühe asendi vahele ja võtab kohe järgmise asendi, loetakse võtte mittesooritatuks. Võtte eest punktide saamiseks peab koer vahetama asendeid käsu järgi vähemalt viis korda. Kui koer tõuseb istuma enne, kui koerajuht on jõudnud koera kõrvale, on kõrgeim hinne **8** punkti. Koerajuhi rõhutatud suulised käsud ja rõhutatud või pikad käemärgid alandavad hinnet.

Esimese asendivahetusega koos antav lisakäsk alandab hinde **8** punktile. Lisakäsu mittetäitmine tähendab selle asendi mittesooritatuks tunnistamise. Järgmised asendivahetuse lisakäsud alandavad kogu hinnet 1 punkti võrra.

Sellise arvestuse järgi on võimalik punkte saada isegi siis, kui 3-4 asendit on tehtud alles lisakäskude (-1p) järel, kuid seda vaid juhul, kui lisakäsk antakse kohe ning koer teeb korrektse asendivahetuse ja võtte on ka muidu sooritatud korrektselt.

*** Võtte loetakse mittesooritatuks, kui:**

- koer liigub kokku üle ühe **oma** kehapiikkuse;
- koer jätab ühe asendi vahele ja võtab kohe järgmise asendi;
- koer ei vaheta käsu peale asendit vähemalt viis korda.

VII FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistluste korraldamine ja hindamine

Maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel kohtunike hindamise vastu esitatavate võimalike protestide korral on igasugune kohtunike otsus, kes antud koera hindasid, lõplik ega kuulu vaidlustamisele.

1. Iga-aastased meistrivõistlused

FCI Sõnakuulelikkuse meistrivõistlusi korraldatakse igal aastal vaid ühel korral, kas siis maailmameistrivõistlused (MM) või maailmajao meistrivõistlused (nt Euroopa meistrivõistlused, EM). Võistlused korraldatakse eelistatult koos FCI Maailma Võitja või FCI maailmajao Võitja näitusega. Kui Maailma Võitja näitus toimub konkreetses maailmajaos, siis vastava maailmajao SK meistrivõistlusi ei korraldata.

Erandid eespool nimetatud põhimõtetes on FCI SK komisjoni otsustada, samuti nagu ka teised küsimused, mis on seotud maailmajao- ja maailmameistrivõistlustega ja mis ei ole reguleeritud käesolevate reeglitega. Sellised erandid võivad olla näiteks küsimused, millal ja kus korraldada meistrivõistlusi, kui maailmajao- või Maailma Võitja näituste raames ei suudeta tagada vajaminevaid ruume ning tööjõudu.

2. Üldised reeglid

Järgida tuleb rahvusvahelise sõnakuulelikkuse klassi kehtivaid eeskirju ja juhendeid.

Sõnakuulelikkuse maailmajao- ja maailmameistrivõistlused nii meeskondade vahelises kui individuaalses arvestuses toimuvad kolmepäevase üritusena, mis viiakse läbi reedest pühapäevani. Esimesel kahel päeval (reede ja laupäev) toimuvad meeskondlikud võistlused. Meeskondlikud võistlused on samaaegselt ka individuaalvõistluste kvalifikatsioonivõistlusteks. Kolmandal päeval (pühapäev) toimub individuaalsete võistluste finaal. Treeninguteks, kohtunike koosolekuks, informatsiooni jagamiseks jms on reserveeritud lisapäev (neljapäev).

Meeskondlik võistlus viiakse läbi kahel võistlusplatsil ning võtted jaotatakse kahe võistlusplatsi vahel. Kummalgi võistlusplatsil hindab kaks kohtunikku, kes esindavad erinevaid riike. Tulemus arvestatakse kahe kohtuniku hinnete aritmeetilisest keskmisest.

Maailmajao- ja maailmameistrivõistluste individuaalse arvestuse finaali viiakse läbi pühapäeval ning seda hindavad kõik neli kohtunikku. Kohtunike antud kõrgeimaid ega madalaimaid hinded ei arvestata ning tulemus arvestatakse kohtunike antud kahe keskmise hinde aritmeetilisest keskmisest.

Meeskondliku arvestuse 20 parimat võistlejat pääsevad edasi finaali. Stardijärjekord finaali võistlusel loositakse. Individuaalvõistluse võitjaks tuleb võistleja, kes saavutab finaalis kõrgeima punktisumma.

Jooksuajaga emased koerad võistlevad nii meeskondlikel võistlustel kui finaalis viimastena.

Võistluseid on võimalik laiendada ühe lisapäeva võrra (neljapäev) juhul, kui võistlejate arv tulevikus suureneb. Selle vajaduse üle otsustab Sõnakuulelikkuse Komisjon.

3. Kohtunikud

FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel hindavad kohtunikud peavad olema laialdaste kogemustega SK hindamisel. Soovitavalt võiks kohtunikel olla rahvusvahelise kohtuniku õigused. Kohtunikud peavad aru saama ja soravalt rääkima ühte FCI keeltest (inglise, prantsuse, saksa, hispaania keel), samuti peavad nad oskama piisaval tasemel inglise keelt. Kõik käsklused ja korraldused maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel tuleb (liikumisjuhul) anda inglise keeles.

FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistlustele kutsutakse kohtunikud hindama eelnevalt FCI SK komisjoniga konsulteerides.

Kohtunike koosseis Euroopa- ja maailmameistrivõistlustel (Euroopas) koosneb neljast kohtunikust: kaks Kesk- või Lõuna-Euroopast ja kaks Põhjamaadest. Üks neljast kohtunikust määratakse peakohtunikuks.

Peakohtunikuks võib kutsuda ka viienda kohtuniku, soovitatavalt korraldavast riigist. Viies kohtunik ei osale võtete hindamisel, kuid tal peab olema samasugune pädevus nagu teistel kohtunikel. Peakohtunik on kohtunike juhataja ning tegutseb esimehena nii kohtunike koosolekul kui ka kõikidel koosolekutel võistkondade esindajate või võistlejatega. Peakohtunik on kontaktisikuks kohtunike ja võistluste korraldajate vahel. Peakohtunik koos vastutava liikumisjuhiga on vastutavad võistluste korralduse eest.

Peakohtunik, konsulteerides eelnevalt kohtunikega, kiidab heaks praktilised korraldused ning otsustab, kas on vajalik mingit võtet korrata või sooritus lõpetada, nt tulenevalt tehnilistest probleemidest, ülemäärasest häirimisest või kui koer ei ole võimeline piisaval tasemel töötama.

Peakohtunik annab pressile loa filmimiseks või pildistamiseks ning otsustab, kus press võib seista nii, et see ei segaks koeri. Pressi ei lubata võistlusväljakule.

Kohtuniku sobimatus seoses võimaliku erapoolikusega

Kohtunikel ei ole lubatud hinnata koerajuhte, kes on nende pereliikmed, ega koeri, kes kuuluvad kohtunikule endale, kohtuniku pereliikmetele või sugulastele, so lastele, vanematele, vanavanematele, lastelastele, vendadele, õdedele või abielu kaudu sugulussidemetes olevatele inimestele. Samuti ei tohi kohtunik hinnata võistlust, kus osaleb kohtunikuga ühes leibkonnas elav koerajuht. Võistlustel ei tohi hinnata kohtunik, kes on võistlustel osaleva koera kasvataja või võistlustel osalev koer on olnud hindava kohtuniku väljaõppel või on elanud hindava kohtunikuga ühe katuse all võistlusele eelneva ühe aasta jooksul.

Võistlejale antakse eelisõigus ning maailmajao- ja maailmameistrivõistlustele tuleb kutsuda teine kohtunik juhaks, kui plaanitav kohtunik eelnimetatud põhjustel ei saa hinnata. Maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel osalemine on tavaliselt kordumatu võimalus ning seetõttu tuleks osalejaid igati toetada.

Kõik küsimused seoses kohtuniku võimaliku sobimatusega tuleb lahendada kahe nädala jooksul pärast võistlustele registreerimise tähtaja lõppu.

4. Liikumisjuhid ja võistluste personal

FCI SK maailmajao- ja maailmameistrivõistlusel peab olema piisav hulk kvalifitseeritud personali. Soovituslikult võiks olla üks vastutav liikumisjuht ning vähemalt kaks liikumisjuhti igal võistlusväljakul: üks, kes abistaks võistlusväljakul ja teine, kes kutsuks võistlejaid ning tegeleks muude võimalike probleemidega väljaspool võistlusväljakut. Kui ühel võistlusväljakul töötab kaks liikumisjuhti, siis kumbki liikumisjuht peab kõikide võistlejatega läbi viima samu võtteid.

Tagatud peab olema ka piisav hulk muud personali: sekretäre tulemuste kirjapanemiseks, punktide kokkuarvutamiseks, tulemuste väljapanemiseks jne. Kohtunikud, liikumisjuhid ja muu personal peavad olema riietatud vastavalt võistluste tasemele.

5. Võistlejate arv, sobivus osalemiseks ja riigi esindamiseks

Maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel osalev koerajuht peab olema vähemalt 15-aastane. Osaleda võivad ainult riikide ametlikud esindajad. Võistlustele registreerumised tuleb saata läbi iga riigi kennelklubi ning kennelklubi peab olema tunnustatud FCI poolt.

FCI maailmajao- ja maailmameistrivõistlustel võivad osaleda ainult koerad (sh tõuregistris „appendix“ või „ootel“ märkega), kes on registreeritud FCI liikmesriigi või FCI lepingupartneri tõuregistris või on registreeritud sellise organisatsiooni tõuregistris, mis pole FCI liige, kuid mille tõuregister on FCI poolt tunnustatud.

Ühel võistluspäeval saab osaleda maksimaalselt kuni 50 võistluspaari, st kahe võistluspäeva jooksul saab osaleda kokku kuni 100 võistluspaari.

Iga riik võib osaleda rahvusmeeskonnaga, millesse kuulub kuni kuus võistluspaari. Registreerida võib ka kuni kaks varukoera. Kõik võistluspaarid peavad olema eelnevalt kindlaksmääratud, sealhulgas peab olema arusaadavalt märgitud, millised osalejad on reservis ning millises järjekorras nad on. Reservis olevad võistluspaarid saavad osaleda vaid juhul, kui võistlustele on registreeritud vähem kui 100 võistluspaari. Igal riigil on õigus registreerida lisavõistlejaid sõltuvalt eelmise aasta maailmajao/maailmameistrivõistluste meeskondlikest tulemustest.

Lisavõistlejaid tuleb võimalikult kiiresti teavitada sellest, kas neil on võimalik osaleda või mitte, so mitte hiljem kui kahe nädala möödudes osalejate teatavakstegemise päevast. Reservis olev võistluspaar võib asendada meeskonna liiget, kui koerajuht või koer on haigestunud enne võistluse algust. Pärast võistluse algust võib reservis olev võistluspaar asendada meeskonna liiget ainult juhul, kui arst või veterinaar kinnitab koerajuhi või koera haigestumist. Juhul, kui koer on juba alustanud võtete sooritamist, ei saa reservis olev võistluspaar meeskonna liiget enam asendada.

Meeskondlikud tulemused arvutatakse individuaalsete tulemuste põhjal, arvesse võetakse kolme parema võistluspaari tulemused.

Kennelklubid peavad esitama oma pingeread nii, et korraldajale oleks arusaadav, millised võistluspaarid on reservis.

Nõuded rahvusmeeskonna liikmetele FCI võistlustel:

Rahvusmeeskonda kuuluvad koerajuhid/omanikud ja koerad peavad vastama järgmistele FCI nõuetele.

Omanik

Peab omama selle riigi kodakondsust, mille rahvusmeeskonnas ta võistleb, või peab olema alaliselt elanud selles riigis vähemalt 12 kuud. Kui omanikul on topeltkodakondsus, saab ta piiranguteta valida ühe neist riikidest, mida ta esindada soovib. Võimalikud tekkinud probleemid lahendatakse FCI Üldkomitee kaudu.

Koer

Peab selle riigi tõuregistris, mida ta esindab, olema olnud registreeritud mitte vähem kui 12 kuud.

Võistleja

Olenemata kodakondsusest, ei tohi võistleja esindada rohkem kui ühte riiki ning ta tohib osaleda maksimaalselt kuni nelja koeraga. Võimalikud tekkinud probleemid lahendatakse FCI Üldkomitee kaudu.

6. Informatsioon korraldava riigi erinõuete kohta

Korraldav riik peab võistlustele registreerimise vormil (blanketil) täpselt viitama kõikidele erisätetele ja piirangutele, mis puudutavad võistlustel osalemist või antud riiki sisenemist. Täpsem informatsioon peab olema üheselt mõistetav ning kergesti kättesaadav.

Nimetatud eeskirjad kehtivad alates 01. jaanuarist 2011 ning need on kinnitatud FCI Üldkomitee poolt 24. veebruaril 2010 Madridis.